
Možnosti PPP v podpoře žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka u přijímacích zkoušek na střední školy

Věra Pražáková

NADACE S
České spořitelny

Nadace České spořitelny podporuje projekt organizace
META – Podpora vzdělávání nově příchozích vícejazyčných
dětí a žáků.

...META*

Legislativní kontext aneb Jakými metry v ČR měříme a co komu vyměříme

Česká legislativa rozlišuje v zásadě 3 přístupy k vyrovnání podmínek přijímacího řízení u žáků, jejichž mateřským jazykem není primárně čeština.

Možnosti nejčastějších úprav podmínek přijímacího řízení

1. Prominutí přijímací zkoušky z českého jazyka

- Podle § 20 osoba, která získala předchozí vzdělání ve škole mimo území ČR
- Podle zákona 67/2022 Sb. (OOP) cizinec s dočasnou ochranou kvůli válce na Ukrajině

2. Prodloužený čas u přijímacích testů

- Podle zákona 67/2022 Sb. (OOP) cizinec s dočasnou ochranou kvůli válce na Ukrajině – ale pouze o 25 % a pouze pro školní část přijímací zkoušky, pokud ji nekoná v ukrajinštině
- Podle vyhlášky 422/2023 Sb., příloha 1, uchazeči s jiným rodným jazykem než českým (25–100 %)

3. Konání přijímací zkoušky v rodném jazyce

- Podle zákona 67/2022 Sb. (OOP) cizinec s dočasnou ochranou kvůli válce na Ukrajině – ale pouze test z matematiky a písemný test školní přijímací zkoušky, pokud škola toto umožní

4. Překladový slovník

- Podle zákona 67/2022 Sb. (OOP) cizinec s dočasnou ochranou kvůli válce na Ukrajině – u písemného testu školní PZ
- Podle vyhlášky 422/2023 Sb., příloha 1, uchazeči s jiným rodným jazykem než českým v rámci kompenzačních pomůcek

Jaká tedy podpůrná opatření ?

1. **Překladový slovník**
2. **Časové navýšení**, reflektující přiznanou míru závažnosti speciálních vzdělávacích potřeb vzhledem k jednotným přijímacím zkouškám, které jsou standardně v ČR zadávány v českém jazyce, tj. stupeň nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka.

Nic jiného není z hlediska NZVJ v zásadě potřeba a ani se od nás nežadá – díky za dokument MŠMT Metodické doporučení pro poskytování služeb ŠPZ žákům s NZVJ ze září 2021!

„Vydání doporučení ŠPZ k uzpůsobení podmínek přijímacího řízení není podmíněno předchozím poskytováním PO na ZŠ. Pokud tedy žák doposud neměl doporučení k poskytování PO na základní škole, vyšetří ŠPZ žáka, aby bylo možné mu doporučit odpovídající uzpůsobení přijímacích zkoušek. Pokud to nevyžadují speciální vzdělávací potřeby žáka, ŠPZ ani po vydání doporučení nevřazuje žáka do systému podpůrných opatření a nepíše doporučení ZŠ.“

„K přijímacímu řízení lze doporučit i podporující osobu ... a samostatnou místnost.“

Dilemata spojená s touto poradenskou službou

Jak zajistit podporu všem uchazečům, kteří ji potřebují, v podmínkách omezených personálních kapacit PPP?

Jak zvolit adekvátní míru podpory pro uchazeče, tj. jak hodnotit výsledky nástrojů, které mám k dispozici, a jaká zvolit kritéria pro přidělení konkrétní míry podpory?

??? „- důležité je uvádět přesné navýšení času při přijímacím řízení (25 %, 50 %, 75 %, 100 %), které by mělo odpovídat stupni PO“ (Metodické doporučení pro poskytování služeb ŠPZ žákům s NZVJ)

Mohu chybnou volbou někoho znevýhodnit či zvýhodnit a pokud ano, tak koho?

Nezbytné zdroje informací pro přidělení podpory

- **Specifikace zakázky** – žádost o tuto konkrétní poradenskou službu
- **Informace od zákonného zástupce uchazeče (rodiče)** – anamnestický dotazník k vyloučení jiných SV potřeb
- **Informace ze školy** – školní dotazník: datum nástupu do české školy, zařazení do ročníku, mateřský jazyk žáka, úroveň znalosti vyučovacího jazyka, přístup žáka ke vzdělávání, výsledky v matematice a ostatních předmětech, návrh % navýšení času pro JPZ
- **Informace z osobní konzultace s uchazečem** – potřebný čas pro práci s textem a míra porozumění, pravopis, orientace v české gramatice, motivace ke studiu
- **Informovaný souhlas ZZ s poskytnutím konkrétní podpory**

Děkuji za pozornost!